

Özel Koleksiyonlar

SEMAVİ EYİCE

I

STANBUL aşığı kültür tarihçisi, Türk ve Bizans sanatları konusunda dünyanın sayılı bilim adamlarından, 2018 yılında kaybettiğimiz Prof. Dr. Semavi Eyice'nin unutulmayacak yönlerinden biri de ender eserleri toplayan bir kitapsever olmasıdır.

Eyice, dillere destan kütüphanesini ortaokul yıllarında kurmaya başlamış. İstanbul'u keşfetmeye başlamasını şöyle anlatıyor: "Galatasaray Lisesinde okurken bir gün bir arkadaşla İstanbul'u keşfe çıktık. Mamboury'in meşhur bir seyahat rehberi vardır. Oradan tarihçeleri okuyor, gidip yerinde bakıyorduk. Bir de fotoğraf makinem vardı, kutu makine derlerdi. Onunla fotoğraf çeker, notlar alırdım."

Eyice, 1934-1935 yıllarında kurmaya başladığı kütüphanesi için zamanla İstanbul'daki bütün sahaflarla tanışmış. Kitapçılar genç Eyice'nin aradığı kitapların adını duyunca, "Sen bu kitapları kimin için arıyorsun?" diye soruyorlarmış. Sahafların önce kendisini süzdüklerini, daha sonra aralarında muhabbet geliştiğini söyleyen Eyice, böylece kütüphanesini genişletmiş.

Tarih ve sanat tarihi kitapları üzerine yoğunlaşan Eyice, ilerleyen yıllarda kendisine bir ev alıp bahçesindeki iki katlı bir başka binayı da kütüphaneye dönüştürmüştü. İstanbul, Bizans ve Osmanlı sanatına dair muhtemelen Türkiye'deki en derinlikli koleksiyona sahip olmuş. Bu kütüphanede kıymetli kitapların dışında dergiler de biriktirmiş. Eyice kütüphanesindeki düzeni şu cümlelerle anlatıyor: "Bir defa alt katta seyahatnameler ve Bizans tarihi vardı. Arkadaki bir odada duvarda yerel tarihler bulunuyordu. Türk edebiyatıyla ilgili kitaplar, Cumhuriyet dönemi kitapları, ansiklopediler ve dergiler vardı. Çeşitli tarih dergileri, Türk Tarih Kurumunun koca bir *Belleten* koleksiyonu vardı. İstanbul'la ilgili kitaplar yukarı kattaydı. İki duvarda da Türk-İslam sanatı kitapları yer alıyordu. Arkadaki bir odada klasik arkeoloji kitapları, klasik kaynaklar, kamuslar, Fransa-Polonya vb. ülkelerle ilgili Avrupa tarihi üzerine kitaplar mevcuttu. Binlerce, çeşitli bilim adamlarının dergilerde çıkan makalelerinin ayrı basımları vardı."

Semavi Eyice'nin kütüphanesini vefatından önce İstanbul Araştırmaları Enstitüsü aldı. Eyice'nin yazdığı

yüzlerce makale yanında kütüphanesi de İstanbul ve sanat tarihi üzerine çalışmaların ufkunu genişletmeye devam ediyor. **Z**

KAYNAKÇA

- Erkan İldız, "Kayıp Kütüphaneler", *Bilim ve Ütopya*, sayı 160, 14 Ekim 2007, s. 72-75.
- Ayşe Adlı, "Başkaları gibi tanınmış değilim ama!", 2017. <https://www.nadirkitap.com> (Erişim Tarihi: 06 Ekim 2020).